

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/30/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8318204307
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8318204307.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobcu: R. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX, XXX XX G., právne zastúpený JUDr. Petrom Gdovinom, advokátom, so sídlom Kalaninová 675, 066 01 Humenné proti žalovanému: J. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. X, XXX XX V., právne zastúpený JUDr. Mariánom Juskom, advokátom, so sídlom Račí potok 3, 040 01 Košice, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 2.000 eur a o určenie neexistencie pohľadávky žalovaného voči žalobcovi, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 11C/23/2018 - 247 zo dňa 30.01.2020 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v jeho napadnutej časti, t.j. okrem výrokov III., IV. a VI.
Žalobcovi priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému v 1. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi 2.000 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.000 eur od 15.12.2018 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Druhým výrokom určil, že neexistuje pohľadávka žalovaného v 1. rade voči žalobcovi vyplývajúca zo zmluvy o pôžičke zo dňa 01.03.2012, ako aj jej dodatkov č. 2 zo dňa 10.01.2013 a č. 3 zo dňa 15.07.2013. Tretím výrokom žalobu voči žalovanému v 1. rade v časti o zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 600 eur od 08.03.2017 do 14.12.2018, zo sumy 600 eur od 10.04.2017 do 17.12.2018, zo sumy 300 eur od 18.05.2017 do 14.12.2018 a zo sumy 500 eur od 15.07.2017 do 14.12.2018 zamietol. Rovnako zamietol výrokom IV. žalobu voči žalovanému v 2. rade v celom rozsahu. Výrokom V. žalobcovi priznal voči žalovanému v 1. rade náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o ich výške rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením. Šiestym výrokom žalovanému v 2. rade voči žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

2. Rozhodol tak o žalobe proti pôvodne žalovaným v 1. Rade J. L. a v 2. Rade H., s.r.o., ktorou sa žalobca domáhal zaviazat' pôvodne žalovaných v 1. a v 2. rade spoločne a nerozdielne na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 2.000 eur spolu s príslušenstvom a žiadal priznať náhradu trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 01.03.2012 so žalovaným v 1. rade uzatvoril zmluvu o pôžičke, na základe ktorej mu požičal sumu 10.000 eur, ale žalovaný v 1. rade do zmluvy úmyselne uviedol sumu 11.300 eur za úroky a poplatky. V rovnaký deň došlo k uzavretiu zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam - pozemkom nachádzajúcim sa v katastrálnom území G., zapísaných na LV č. XXXX. Žalovaný v 1. rade dňa 10.12.2012 uzavrel s firmou J. s.r.o., IČO: XX XXX XXX zmluvu o postúpení pohľadávky voči žalobcovi vo výške 11.300 eur, ktorá spoločnosť sa neskôr premenovala na spoločnosť H. s.r.o., ktorej IČO v záhlaví zmluvy bolo IČO spoločnosti O. s.r.o., v oboch ktorých žalovaný

v 1. rade vykonával funkciu konateľa. V čase postúpenia pohľadávky žalobca vrátil žalovanému v 1. rade sumu 2.800 eur. Žalobca z dôvodu finančných ťažkostí uzavrel so žalovaným v 1. rade dňa 10.01.2013 dodatok č. 2 k uvedenej zmluve o predĺžení splatnosti na deň 30.09.2013, kde ako veriteľ je uvedená firma J. s.r.o. Dňa 15.07.2013 dodatkom č. 3 žalovaný v 1. rade poskytol žalobcovi ďalšiu pôžičku vo výške 5.000 eur, ale do zmluvy uviedol sumu 5.800 eur dôvodniac, že ide o ďalšie poplatky a úroky. Do podania žaloby dňa 14.07.2017 žalovanému v 1. rade žalobca uhradil sumu 23.800 eur. Dňa 21.11.2016 na podnet žalovaného v 1. rade bola uzavretá Dohoda o uznaní dlhu a splátok, ktorú pripravil žalovaný v 1. rade a do ktorej uviedol, že žalobca ku dňu 15.11.2016 dlží žalovanému v 1. rade sumu 21.000 eur s povinnosťou vrátiť ju do 31.03.2017. Keď ju žalobca odmietol podpísať, žalovaný sa mu začal vyhrážať výkonom záložného práva a keďže žalobca sa týchto vyhrážok zľakol, dohodu podpísal. Pod vplyvom ďalších vyhrážok, že príde o svoj majetok, dňa 08.11.2017 podpísal ďalšiu Zmluvu o zriadení záložného práva, a to na nehnuteľnosti - stavby v kat. území G. Túto zmluvu uzatvoril aj na základe listu zo dňa 25.09.2017, ktorým údajný advokát R.. R. F. ho vyzýval v mene žalovaného na splatenie dlhu, no následne zistil, že takýto advokát v zozname členov Slovenskej advokátskej komory nie je. Dňa 12.03.2018 mu bolo doručené oznámenie dražobnej spoločnosti o začatí výkonu záložného práva na jeho nehnuteľnostiach evidovaných na LV č. XXXX pre kat. územie G., a to pre vymoženie sumy 25.000 eur a nákladov spojených s výkonom záložného práva vo výške 3.156 eur.

3. Žalovaný v 1. rade sa vyjadril k žalobe tak, že sa v nej neuvádzajú pravdivé skutočnosti a je účelovo spísaná. Žalobca si často požičiaval peniaze, no z rôznych dôvodov ich riadne nesplácal. K Zmluve o pôžičke zo dňa 01.03.2012 uviedol, že táto bola notársky overená. Vopred bola dohodnutá suma 10.000 eur ako pôžička, avšak žalobca požiadala o ďalších 1.300 eur, preto sa musela zmluva prepísať, ale doklady o odovzdaní peňazí mal žalobca už pripravené a žalovaný v 1. rade netrval na vypísaní ďalšieho príjmového dokladu. Vzniesol aj námietku premlčania. Žalovaný v 1. rade zmluvu o postúpení pohľadávky nepovažoval za neplatnú pre nesprávne uvedené identifikačné číslo. Žalobcovi v zmysle Dodatku č. 3 požičal ďalšiu sumu 5.800 eur, pritom žalobca uznal dlh vo výške 17.100 eur, ktorá pôžička mala nový termín splatenia, a to do 31.12.2013, pričom splatená nebola. V novembri 2016 na žiadosť žalobcu požičal ďalších 12.000 eur, na základe čoho bola podpísaná Dohoda o uznaní dlhu a splátok s termínom vrátenia pôžičky do 31.03.2017. Keďže pôžička opäť nebola vrátená, bola podpísaná Zmluva o zriadení záložného práva dňa 12.07.2017. Pána F. nepožiadala o vymáhanie jeho dlhu od žalobcu, iba mu spomenul daný problém a on asi z vlastnej iniciatívy zaslal žalobcovi list, o čom žalovaný v 1. rade nemal vedomosť.

4. Žalovaný v 2. rade sa k žalobe, ani k žiadnemu podaniu strán sporu nevyjadril, ani sa pojednávaní nezúčastnil.

5. Uznesením zo dňa 08.07.2019 súd prvej inštancie pripustil zmenu žaloby o jej rozšírenie v znení, v akom o nej rozhodol.

6. Prvoinštančný súd po vykonanom dokazovaní a citujúc ust. § 3 ods. 1; § 34; § 35 ods. 2; § 37 ods. 1; § 39; § 39a; § 100; § 107 ods. 1, 2; § 112; § 451 ods. 1, 2; § 456; § 457; § 488; § 489; § 517 ods. 1, 2; § 558; § 559; § 566; § 657 a § 658 Občianskeho zákonníka č. 40 /1964 Zb.; § 3 ods. 1, 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. zistil, že dňa 01.03.2012 bola medzi žalobcom a žalovaným v 1. rade uzavretá zmluva o pôžičke, na základe ktorej žalovaný v 1. rade ako veriteľ mal požičať žalobcovi ako dlžníkovi peňažnú pôžičku vo výške 11.300 eur, ktorá mala byť vyplatená pri podpise tejto zmluvy v hotovosti. Dlžník, teda žalobca sa zaviazal túto dlžnú sumu vrátiť žalovanému v 1. rade do 31.08.2012. Zároveň sa žalobca ako dlžník zaviazal zaplatiť úrok vo výške 1,7 % mesačne vždy ku prvému dňu nasledujúceho mesiaca na účet uvedený v zmluve. V prípade, ak by dlžník teda žalobca nevrátil dlžnú sumu do 31.08.2012, bol povinný žalovanému v 1. rade okrem úroku zaplatiť aj zmluvnú pokutu za omeškanie vo výške 500 eur za každý aj začatý mesiac omeškania. V článku 2 tejto zmluvy sa žalobca zaviazal zabezpečiť pôžičku zriadením záložného práva v prospech žalovaného v 1. rade na pozemky v katastrálnom území G. evidované v liste vlastníctva XXXX ako parcely číslo XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X a XXXX/X. Pravosť podpisov zmluvných strán na týchto zmluvách bola osvedčená dňa 01.03.2012 pred Notárskym úradom R.. U. H., Q.. Z príjmového pokladničného dokladu zo dňa 01.03.2012 vyplýva, že žalobca prijal od žalovaného v 1. rade sumu 10.000 eur ktorý príjmový doklad je podpísaný príjemcom - žalobcom. Z výdavkového pokladničného dokladu zo dňa 01.03.2012 vyplýva, že žalovaný v 1. rade vyplatil žalobcovi sumu 10.000 eur, ktorý výdavkový pokladničný doklad je podpísaný len žalobcom. Podpisy žalovaného v 1. rade na týchto dokladoch chýbajú.

7. Dňa 01.03.2019 bola uzavretá Zmluva o zriadení záložného práva, predmetom ktorej bolo zriadenie záložného práva v prospech žalovaného v 1. rade ako záložného veriteľa. Predmetom zálohu sú nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie G. a to pozemky parcelné číslo XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X a XXXX/X, pričom žalobca ako záložca vyhlásil, že je vlastníkom týchto nehnuteľností. Podľa článku 4 tejto zmluvy zmluvou o zriadení záložného práva sa zabezpečila pohľadávka žalovaného v 1. rade voči žalobcovi podľa zmluvy o pôžičke zo dňa 01.03.2012 na vrátenie sumy 11.300 eur s príslušenstvom. Rozhodnutím správy katastra V XXX/XXXX zo dňa 13.04.2012 bol povolený vklad záložného práva do katastra nehnuteľností v prospech žalovaného v 1. rade.

8. Žalovaný v 1. rade Zmluvu o postúpení pohľadávky zo dňa 10.12.2012 ako postupca postúpil na postupníka spoločnosť J. s.r.o., K.: XX XXX XXX pohľadávku vo výške 11.300 eur voči žalobcovi vzniknutej na základe Zmluvy o pôžičke zo dňa 01.03.2012 s tým, že splatnosť je po predĺžení 31.12.2012. Z obchodného registra spoločnosti O. spol. s r.o. zistil, že v čase postúpenia mala táto spoločnosť pridelené IČO: XX XXX XXX a sídlo na T. X, V..

9. Z dodatku č. 2 k Zmluve o pôžičke zo dňa 01.03.2012, podpísaného 10.01.2013 vyplynulo, že žalovaný v 1. rade a žalobca sa dohodli o zmene dátumu splatnosti pôžičky, a to do 30.09.2013. Dodatkom č. 3 k zmluve o pôžičke zo dňa 01.03.2012, podpísaného 15.07.2013, žalovaný požičal žalobcovi ďalšiu sumu 5.800 eur s tým, že požičaná suma dňom podpisu dodatku predstavuje 17.100 eur a že sa ju žalobca zaväzuje vrátiť do 31.12.2013.

10. Dohodou o uznaní dlhu a splátok zo dňa 21.11.2016 žalobca ako dlžník vyhlásil, že ku dňu 15.11.2016 dlží veriteľovi 21.100 eur, a to na istine sumu vo výške 17.100 eur a úrokoch sumu 4.000 eur, ktoré sa zaviazal zaplatiť do 31.03.2017, spolu s úrokom vo výške 1,7 % mesačne. V prípade nevrátenia dlžnej sumy do uvedenej lehoty zaplatí zmluvnú pokutu vo výške 500 eur za každý začatý mesiac omeškania. Podpis žalobcu bol overený dňa 25.11.2016 Obcou Rozhanovce.

11. Žalobca a žalovaný v 1. rade uzavreli tri Zmluvy o zriadení záložného práva, a to dňa 12.07.2017, dňa 06.10.2017 a dňa 08.11.2017 k nehnuteľnostiam, stavbám - „hala na uskladnenie suchého reziva“, so súpisným č. XXX, evidovaných na LV č. XXXX, kat. územie G., a to na zabezpečenie pohľadávky žalobcu vyplývajúcej zo Zmluvy o pôžičke zo dňa 01.03.2012 a jej dodatku č. 3 a Dohody o uznaní dlhu zo dňa 21.11.2016 na zabezpečenie sumy 21.000 eur. Rozhodnutím Okresného úradu Q., odbor katastrálny, č. V XXXX/XXXX zo dňa 14.12.2017 bol povolený vklad záložného práva do katastra nehnuteľností.

12. Z dokladov o úhradách vyplynulo, že žalobca žalovanému v 1. rade bankovým prevodom, hotovosťou alebo poštou v období od 02.04.2012 do 14.07.2017 v sumách od 300 eur, 400, 500, 600, 1.000 a 4.000 eur uhradil celkom 22.600 eur. Žalovaný v 1. rade namietal, že na príjmových pokladničných dokladoch zo dňa 21.12.2015 a 21.10.2015 nie jeho podpis, ostatné doklady o úhrade nenamietal.

13. Listom zo dňa 07.02.2018 VIAM - dražobná spoločnosť s.r.o., a žalovaný v 1. rade ako záložný veriteľ oznámili žalobcovi začatie výkonu záložného práva na nehnuteľnostiach žalobcu zapísaných na LV č. XXXX, v kat. území G. s tým, že ku dňu 05.02.2018 jeho dlh predstavuje sumu 28.156 eur, z toho nárok oprávneného je vo výške 25.000 eur a náklady spojené s výkonom záložného práva vo výške 3.156 eur. Znaleckým posudkom č. XX/XXXX zo dňa 19.04.2018 uvedená dražobná spoločnosť nechala ohodnotiť hodnotu predmetných nehnuteľností so záverom, že jej hodnota je 126.000 eur.

14. Z vykonaného dokazovania prvoinštančný súd zistil, že dňa 01.03.2012 došlo medzi žalobcom a žalovaným v 1. rade k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke, na základe ktorej žalovaný v 1. rade poskytol žalobcovi pôžičku vo výške 10.000 eur. Aj keď je na písomnej zmluve uvedená čiastka 11.300,- eur, súd nemal za preukázané, že by došlo k odovzdaniu tejto čiastky žalovaným v 1. rade, pretože žalovaný v 1. rade vo svojich výpovediach, či už pred políciou alebo pred súdom uviedol, že so žalobcom boli dohodnutí na pôžičke vo výške 10.000 eur. Pred policajtom v trestnom konaní žalovaný v 1. rade tvrdil, že zmluvu o pôžičke a záložnú zmluvu vypracoval on, pred súdom však žalovaný v 1. rade povedal, že listiny - zmluvu o pôžičke z roku 2012, zmluvy o zriadení záložného práva a dohodu o uznaní dlhu a dodatky pripravoval sám, pričom tieto listiny písala manželka na počítači. Žalovaný v 1. rade uviedol, že v poslednej chvíli pred podpisom (pred samotným podpisom zmluvy) mal žalobca od neho vyžiadať

ešte 1.300 eur, tak zmluvu opravili. Pre súd bolo teda zrejmé, že ak bola zmluva o pôžičke napísaná pred tým, ako došlo k jej podpisu, ťažko si len možno predstaviť, že by mohlo dôjsť k oprave zmluvy o pôžičke, ale aj záložnej zmluvy a návrhu na vklad záložného práva do katastra nehnuteľnosti tesne pred jej podpisom spôsobom, že by tieto listiny boli opravené na počítači manželkou žalovaného v 1. rade v V., keďže žalovaný v 1. rade pochádza z V. a zmluva sa podpisovala u notára v Q..

15. Prvoinštančný súd vychádzal z toho, že nemal preukázané, aby v zmysle dodatku č. 3 zo dňa 15.07.2013 došlo k odovzdaniu sumy 5.800 eur, ale iba sumy 5.000 eur, lebo to nevyplývalo zo žiadneho dôkazu. K tejto pôžičke neboli predložené ani navrhnuté žiadne dôkazy na preukázanie tvrdenia, že bola odovzdaná len suma 5.000 eur.

16. Vo vzťahu k pôžičke v zmysle Dohody o uznaní dlhu a splátok zo dňa 21.11.2016, ktorá podľa tvrdenia žalovaného v 1. rade mala byť poskytnutá vo výške 12.000 eur uviedol, že neuveril tvrdeniu žalovaného v 1. rade, že by zo svojich úspor bez písomnej zmluvy žalobcovi poskytol ďalšiu pôžičku vo výške 12.000 eur, a to v čase, keď žalobca podľa tvrdenia žalovaného v 1. rade nemal splatenú ešte ani len predchádzajúcu pôžičku. Žalobca poprel prijatie sumy 12.000 eur od žalovaného v 1. rade, preto bolo povinnosťou žalovaného v 1. rade svoje tvrdenie preukázať hodnovernými dôkazmi. Zo znenia Dohody o uznaní dlhu a splátok vyslovene vyplýva, že dlh žalobcu vo výške 21.100 eur pozostáva z istiny vo výške 17.100 eur a úrokov 4.000 eur, vzniknutý zo zmluvy o pôžičke zo dňa 01.03.2012 a jej dodatkov. Nebolo preukázané, aby žalovaným v 1. rade bola poskytnutá žalobcovi ďalšia pôžička vo výške 12.000 eur, pričom istina vo výške 17.100 eur je jasným súčtom istiny uvedenej v zmluve o pôžičke vo výške 11.300 eur a istiny z dodatku č. 3 vo výške 5.800 eur. K tvrdeniu finančnej tiesni žalobcu, ktorá ho mala nútiť podpísať zmluvu o pôžičke (01.03.2012), aby mu nebol odobratý predmet leasingu - lesný traktor toto tvrdenie tento nepreukázal. Nebolo preukázané, aby žalobca tak konal z dôvodu finančnej núdze, lebo svoju finančnú situáciu mohol riešiť aj inak, keďže aj vyšetrovateľ zistil, že je vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX pre kat. územie G., vlastní niekoľko motorových vozidiel a zbraní, teda žalobca nekonal v tiesni.

17. Čo sa týka dohodnutých úrokov vo výške 1,7 % mesačne, vždy k 1. dňu nasledujúceho mesiaca, prvoinštančný súd takéto zmluvné dojednanie o úrokoch považoval za neurčité a nezrozumiteľné, keďže nie je zrejmé, z akej čiastky bol žalobca povinný uhrádzať úroky, dokedy bol povinný uhrádzať úroky, ako žalovaný v 1. rade mohol započítavať platby na tú - ktorú žalobcovu povinnosť. Rovnako aj v rámci Dohody o uznaní dlhu a splátok dojednanie o úroku považoval za neurčité, keď tieto boli vyčíslené sumou 4.000 eur a nie je zrejmé, od kedy a do kedy by bol žalobca povinný platiť úroky a z akej sumy. Súd uviedol, že je absolútne neprijateľné a právom nedovolené žiadať úroky z úrokov. Preto po posúdení Zmluvy o pôžičke z 01.03.2012 v nadväznosti na jej dodatky a dohodu o uznaní dlhu a splátok vyhodnotil dojednanie o úrokoch za neplatné. Rovnako aj dojednanú výšku úrokov považoval za rozpornú s dobrými mravmi. Na podporu svojich názorov poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/118/2011 zo dňa 19.07.2011 a 26.04.2012, sp. zn. 5Cdo/26/2011.

18. Súd prvej inštancie k úrokom uviedol, že žalovaným v 1. rade požadovaný úrok vo výške 1,7 % mesačne, čo je 20,4 % ročne nie je možné považovať ani za bežný, ani za obvyklý úrok. Výška takéhoto úroku je takmer trojnásobne vyššia ako priemerná úroková miera zverejnená Národnou bankou Slovenska. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 1MCdo/1/2009 zo dňa 31.07.2009, v ktorom sa uvádza, že maximálna výška úrokov ako odplaty za užívanie požičanej finančnej sumy pri peňažných pôžičkách nie je žiadnym právny predpisom limitovaná a je ponechaná na dohodu zmluvných strán. Dohoda o výške úrokov však musí byť v súlade s ust. § 39 OZ a nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. Úrok požadovaný žalovaným v 1. rade je neprimeraný oproti priemerným úrokovým sadzbám (Národná banka Slovenska zverejnila priemernú úrokovú sadzbu v roku 2015, ktorý predchádzal roku 2016, v sadzbe 5,22 % ročne, v treťom štvrtroku dokonca vo výške 4,06 %), preto dohodnutý úrok je v rozpore s dobrými mravmi. K námietke žalovaného v 1. rade, týkajúcej sa záveru Krajského súdu v Prešove v rozhodnutí sp. zn. 3Co/67/2008 zo dňa 10.12.2008, v ktorom odvolací súd znížil zmluvný úrok prvoinštančný súd uviedol, že predmetom uvedeného prípadu bolo vypratanie nehnuteľností, v ktorej vyhodnotil aj zmluvu o pôžičke uzavretú v roku 200 komplexne a išlo o posúdenie inej zmluvy o pôžičke a s iným obsahom a uzavretej skôr, preto sa v predmetnej veci nemohol riadiť uvedeným rozhodnutím.

19. Súd prvej inštancie mal tak za preukázané, že žalobcovi bola poskytnutá pôžička vo výške 15.800 eur, a doposiaľ žalobca žalovanému v 1. rade uhradil sumu vo výške 22.600 eur, a keďže súd vyhodnotil dojednanie o úrokoch za neplatné, v zmysle zásad o vydaní bezdôvodného obohatenia, je žalovaný v 1. rade povinný vrátiť žalobcovi plnenie prijaté z neplatnej časti právneho úkonu. Keďže žalobca si uplatnil zaplatenie sumy 2.000 eur, a to tých častí plnení, ktoré žalobca žalovanému v 1. rade uhradil dňa 07.03.2017 vo výške 600 eur, dňa 19.04.2017 vo výške 600 eur, dňa 17.05.2017 vo výške 300 eur a dňa 14.07.2017 vo výške 500 eur, súd vyhovel žalobe v tejto časti a zaviazal žalovaného v 1. rade na zaplatenie tejto sumy. Žalovaný v 1. rade vzniesol námietku premlčania k uplatnenému bezdôvodnému obohateniu avšak súd poukázal na to, že žalobca podal žalobu dňa 30.10.2018, teda dvojročná premlčacia doba ešte neuplynula a žalobca si uplatnil svoje právo včas, preto vyhodnotil námietku premlčania zo strany žalovaného v 1. rade ako nedôvodnú.

20. Vo vzťahu k úrokom z omeškania priznal žalobcovi tieto v zmysle predpisov Občianskeho práva, ale až odo dňa, nasledujúceho po dni, kedy bola žaloba s prílohami preukázateľne žalovanému v 1. rade doručená, teda od 15.12.2018, keďže žalovaný v 1. rade si žalobu s ostatnými listinami prevzal dňa 14.12.2018, pričom súd žalobu žalobcu považoval za kvalifikovanú výzvu na vydanie bezdôvodného obohatenia. Žalovaný v 1. rade do času prevzatia žaloby nebol vyzvaný na dobrovoľné splnenie svojej povinnosti, a podľa názoru súdu sa tak do omeškania nemohol dostať skôr. Preto súd v prevyšujúcej časti, čo sa týka úrokov z omeškania tak, ako to uviedol vo svojom výroku III., žalobu zamietol.

21. Vo vzťahu k určení neexistencie pohľadávky súd prvej inštancie sa zaoberal existenciou naliehavého právneho záujmu. Vyhovel tak žalobe aj čo do určenia neexistencie pohľadávky žalovaného v 1. rade voči žalobcovi z tejto zmluvy o pôžičke zo dňa 01.03.2012 v znení jej dodatkov, nakoľko mal za preukázané, že je tu naliehavý právny záujem na takomto určení, a to z dôvodu výkonu záložného práva zo strany žalovaného v 1. rade voči žalobcovi. Z oznámenia o výkone dobrovoľnej dražby, ako aj z oznámenia o začatí výkonu záložného práva vyplynulo, že žalovaný v 1. rade sa snažil domôcť uspokojenia pohľadávky, ktorú vyčíslil na sumu 25.000 eur, speňažením majetku žalobcu ohodnoteného na 126.000 eur.

22. Súdom prvej inštancie bol tiež vyslovený názor, že v čase uzatvorenia Dohody o uznaní dlhu neexistoval dlh, nemohlo dôjsť ani k platnému uzavretiu zmluvy o zriadení záložného práva v roku 2017, preto výkon záložného práva je neopodstatnený, nedôvodný a bez právneho základu, keďže s poukazom na § 151md ods. 1 písm. a) OZ záložné právo zaniká zánikom zabezpečovanej pohľadávky. Predmetom uznania môže byť len existujúci a platný záväzok. Ak teda dlžník uznal určitý záväzok zo zmluvy, hoci zo zmluvy pre neho žiadny záväzok nevyplynul, uznal by neexistujúci záväzok a s týmto uznaním nemožno spájať žiadne právne následky v zmysle § 558 OZ. Pritom judikatúra považuje uznanie dlhu podľa § 558 OZ za taký úkon, na základe ktorého nevzniká namiesto pôvodného záväzkového vzťahu nový záväzkový vzťah medzi dlžníkom a veriteľom, ale deklaruje sa ním iba právna domnienka, že dlh v čase jeho uznania existoval, ktorá je však vyvrátená dôkazom opaku, a teda procesným dôsledkom uznania dlhu je presun dôkazného bremena z veriteľa na dlžníka. V predmetnej veci dlžník, teda žalobca preukázal, že v čase uznania dlhu záväzok zo zmluvy o pôžičke zo dňa 01.03.2012 a jej Dodatok už neexistoval, a preto prvoinštančný súd vyhodnotil Dohodu o uznaní dlhu za neplatnú. Žalobca do dňa 21.11.2016 žalovanému v 1. rade hradil sumu 20.600 eur, pričom v Dohode mal žalobca uznať dlh vo výške 17.100 eur na istine a 4.000 eur na úrokoch. Základným atribútom uznania dlhu, je vznik vyvrátenej domnienky, že uznávaný dlh trval, a preto nie je možné túto Dohodu o uznaní dlhu oddeliť od právnych úkon, na základe ktorých mal tento dlh vzniknúť. Samotná dohoda predložená stranami sporu pojednáva, že dlh vznikol na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 01.03.2012 a jej dodatkov. Tiež poukázal na to, že dohoda nebola potvrdená notárom, ako tvrdí žalovaný v 1. rade, nebolo preukázané, že by táto Dohoda bola spísaná v notárskej zápisnici, bolo len preukázané, že pravosť podpisu žalobcu bola úradne osvedčená pred Obecným úradom v Rozhanovciach.

23. Vo vzťahu k zamietnutiu žaloby voči žalovanému v 2. rade súd prvej inštancie uviedol, že nemal za preukázanú jeho pasívnu vecnú legitimitáciu. Žalobca nepreukázal, že by na žalovaného v 2. rade bola platne postúpená pohľadávka žalovaného v 1. rade, keďže aj sám žalovaný v 1. rade postúpenie nepovažoval za platné a následné Dodatky uzatváral so žalobcom vo svojom mene. Žalovaný v 2. rade sa voči žalobcovi ani nedomáhal výkonu záložného práva.

24. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 255 a § 262 ods. 1 CSP tak, že v danom prípade bol predmetom konania nárok na zaplatenie sumy 2.000 eur s príslušenstvom a tiež nárok na určenie neexistencie pohľadávky. Súd žalobe vyhovel čo do oboch uplatnených nárokov, ale len voči žalovanému v 1. rade. Úspech žalobcu v konaní tak predstavuje 100 % voči žalovanému v 1. rade a úspech žalovaného v 1. rade predstavuje 0 %. Vzhľadom na pomer úspechu v konaní, preto úspešnému žalobcovi patrí nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % voči žalovanému v 1. rade, preto súd v zmysle uvedených zákonných ustanovení rozhodol tak, ako je uvedené v V. výrokovej časti tohto rozsudku. O výške náhrady trov konania rozhodne vyšší súdny úradník po právoplatnosti tohto rozsudku.

25. Vo vzťahu k výroku o trovách konania voči žalovanému v 2. rade uviedol, že tento bol v konaní pasívny, nevykonal žiaden procesný úkon, náhradu trov konania si neuplatnil ani nevyčísľil, ani mu z obsahu spisu žiadne trovy konania nevyplývajú. S použitím článku 4 ods. 2 a článku 17 základných princípov CSP, preto náhradu trov konania žalovanému v 2. rade nepriznal.

26. Proti uvedenému rozsudku, a to okrem výrokov III., IV. a VI., ktorými bola žaloba proti žalovanému v 1. rade v časti zamietnutá a žaloba žalobcu voči žalovanému v 2. rade celkom zamietnutá a okrem výroku o trovách konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným v 2. rade, v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie pôvodne označený žalovaný v 1. rade. Odvolanie odôvodňoval ust. § 365 ods. 1 písm. a), d), f) a h) CSP. V prvom rade namietal to, že rozsudok bol vyhlásený 30.01.2020 a zaslaný až v mesiaci marec 2020. Uviedol, že prvoinštančný súd nedostatočne, a to ani právne posúdil vec a stotožnil sa len s odôvodnením v bode 54. Uviedol, že žalobca ho sám niekoľkokrát oslovil, aby mu požičal peniaze a listiny k tým úkonom boli podpisované v rôznych časových obdobiach, rovnako aj záložná zmluva sa podpisovala opakovane z dôvodu jej chýb. Žalobca súhlasil s výškou úroku až po 6. rokoch a až po nesplnení svojho dlhu namietal, že tento je vysoký. Odvolateľ uviedol, že prvoinštančný súd odignoroval vôľu subjektov súkromnoprávných vzťahov a vyhlásil rozsudok nemajúci oporu vo vykonanom dokazovaní ani v zákonných ustanoveniach. Poukázal na ust. § 35 ods. 2; § 37 ods. 1; § 39 a § 558 OZ. Nie je pravdou, aby žalobcovi požičal len 15.800 eur, ale mu požičal 29.100 eur, a to 11.300 eur pri podpise zmluvy o pôžičke, 5.800 eur na základe dodatku č. 3, a následne 12.000 eur - Dohoda o uznaní dlhu, ktorá je samostatným právnym úkonom, a je absolútne nezávislá od zmluvy o pôžičke, ktorá bola spísaná na začiatku. Vo vzťahu k prvej pôžičke, aj keď je pokladničný doklad vyplnený na sumu 10.000 eur, požičaná suma 11.300 eur vyplýva i zo Zmluvy o záložnom práve, ako aj zo Zmluvy o pôžičke. Pôžička je reálny právny úkon a nie je potrebné, aby bola spísaná samostatná zmluva o pôžičke. Žalobca si požičal peniaze na podnikanie, čo sám potvrdil. Aj výšku úrokov dohodol a až následne ju považoval za neprimeranú, a preto zmluvu za absolútne neplatnú. Na preukázanie pohľadávky žalovaného postačuje Dohoda o uznaní dlhu a splátok, lebo ide o samostatný právny úkon, a to jednostranný, na ktorom je podpis úradne overený. Tento úkon sa nemusí viazať k písomnej zmluve o pôžičke. Pohľadávka z pôžičky vo výške 12.000 eur, ktorá je obsiahnutá v Dohode o uznaní dlhu nemôže vyplývať z napádanej Zmluvy o pôžičke a jej dodatkov, pretože bola poskytnutá neskôr. Od žalobcu nikdy nepožadoval zmluvnú pokutu napriek tomu, že žalobca dlh riadne nesplácal. Žalobca si odporuje v tvrdeniach, nepreukázal, že zaplatil istinu aj s úrokom z omeškania a už vôbec nie so zmluvným úrokom, lebo považoval zmluvu za absolútne neplatnú a nie je preto povinný platiť žiaden úrok, pritom ešte žiada vydať bezdôvodné obohatenie. Podľa odvolateľa Zmluvu o pôžičke nie je možné považovať za absolútne neplatnú z dôvodu výšky zmluvnej pokuty, ktorá sa neaplikovala. Z judikatúry súdov SR vyplýva preferencia zachovania platnosti úkonu, pokiaľ z obsahu nevyplýva rozpor s dobrými mravmi. Predmetná zmluva o pôžičke, či už v podobe písomnej alebo ústnej nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi. Aj keď zmluvnú pokutu nepožadoval, súd vo vzťahu k nej poukázal iba na moderačné právo, ktoré však neaplikoval k zmluvnému úroku. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 3Co/67/2008 z 10.12.2008, v ktorom súd využil moderačné právo a znížil zmluvný úrok zo 60 % na 25 % ako súladný s dobrými mravmi. V uvedenom rozsudku išlo o spotrebiteľskú vec, kedy sa spotrebiteľovi poskytuje vyššia ochrana a v danom prípade žalobca nie je spotrebiteľom. Súdu predložil rozpätie úrokov bánk pri krátkodobých pôžičkách, kedy sú úroky vyššie ako 30 % ročne a v danej veci súd hodnotí úrok 20,4 % ročne ako rozporný s dobrými mravmi. Aj trestné konanie bolo zastavené, lebo úrok nebol posúdený ako neprimeraný. Prvoinštančný súd na jednej strane hodnotí úrok ako nejasný z akej sumy sa má platiť a vypočítať, teda neurčitý a na druhej strane má byť rozporný s dobrými mravmi. Rovnako istina bola znižovaná vždy, keď žalobca zaplatil splátku. Vytýkal súdu tiež to, že sa nevyporiadal so zákonným úrokom (vo výpovedi uvedený ako „mimoriadny úrok“), ktorý nebol započítaný a na ktorý má žalovaný nárok. V ďalšom poukázal na § 545a OZ ohľadom moderačného práva súdu vo vzťahu k zmluvnej pokute a dal do pozornosti Nález

Ústavného súdu SR zo dňa 21.06.2016, podľa ktorého má nárok na zmluvnú pokutu, lebo táto je určitá a presne stanovená. Tento inštitút súd celkom obišiel. V ďalšom tvrdil, že podľa jeho názoru došlo k premlčaniu možnosti preskúmavať Zmluvu o pôžičke a jej dodatkov, lebo k plneniu dochádzalo už od roku 2012. Vo vzťahu k začatiu záložného práva na majetok v hodnote 129.000 eur poukázal na to, že v zmysle zákona o dobrovoľných dražbách je možné vykonať dražbu v prípade splatného záväzku vyššieho ako 2.000 eur. Po uhradení dlhov a nákladov dražby, celý výťažok patrí a má byť poukázaný žalobcovi. V ďalšom opätovne poukázal na to, že žalobca si peniaze požičal na podnikanie a mal ich vrátiť v krátkej dobe, čo sa nestalo. Peniaze si požičal a teraz sa mu zdajú byť vysoké úroky. Pritom iniciatíva k pôžičkám vyšla stále zo strany žalobcu a doba požičania sa z 1 roka predĺžila na 9 rokov. Súd sa nezaoberal zmluvnou pokutou ani zákonným úrokom, ale konštatoval porušenie dobrých mravov, resp. že úkon je neurčitý. Nesprávne tiež určil výšku istiny a nevyhodnotil aj to, že žalobca si peniaze požičiaval na podnikanie a v rozpore s tým rozhodol v neprospech odvolateľa. Žalobcovi poskytol 29.100 eur, z ktorej mu žalobca uhradil 22.600 eur a za 8 rokov prišiel o úroky, ako aj o peniaze vo výške 6.500 eur, ktoré mu požičal a navyše je sám ešte zaviazaný na úhradu sumy 2.000 eur. Konanie súdu pôsobí ako obhajoba a schvaľovanie konania žalobcu nesplniť si svoje záväzky. Keďže namietal výrok v merite vecí, namieta i dôvodnosť náhrady trov konania voči jeho osobe. Na záver zhrnul, že súd napriek tomu, že mal dostatok dôkazov, zasiahol do súkromných vzťahov nad rámec zákona, v rozpore s vykonanými dôkazmi, judikatúrou aj v rozpore s vlastnými zisteniami. Preto rozsudok považuje za nezákonný a nepreskúmateľný a vzhľadom na premlčanie sa súd ani ustanoveniami Zmluvy o pôžičke nemal zaoberať. Požičal žalobcovi 29.100 eur, ktoré doposiaľ neuhradil, nedôvodne určil neplatnosť časti zmluvy o zmluvných úrokoch, nezobral do úvahy zákonné úroky, odobril bezprávne konanie žalobcu a priznal mu aj sumu 2.000 eur, odignoroval uznanie dlhu, hoci išlo o samostatný právny úkon. Navrhol preto rozsudok v napadnutom rozsahu zmeniť a žalobu zamietnuť a priznať mu nárok na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania v plnom rozsahu.

27. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca tak, že rozhodnutie súdu považuje za zákonné a vecne správne, vydané na základe dostatočne zisteného skutkového stavu a správne právne odôvodnené. Uviedol, že žalobca svojim podpisom v ťažkej životnej a finančnej situácii súhlasil s výškou úrokov, čo ale nijako nerozporuje skutočnosť, že požadovaná výška úrokov, vrátane zmluvnej pokuty nie je v súlade s dobrými mravmi a dochádzalo až k úžere. Ďalej uviedol, že predmetom uznania môže byť len existujúci a platný záväzok, lebo uznanie je právnym úkonom deklarujúcim právnou domnienku, že dlh v čase jeho uznania existoval, ktorá je však vyvrátiteľná dôkazom o opaku. Na základe Uznania dlhu nevzniká namiesto pôvodného záväzkového vzťahu nový záväzkový vzťah. Preto námietka žalovaného, že Uznanie dlhu je samostatný úkon je bezpredmetná. Nie je preto možné Dohodu o uznaní dlhu oddeliť od právnych úkonov, na základe ktorých mal tento dlh vzniknúť. Uznanie dlhu žalobca podpísal pod nátlakom žalovaného v 1. rade aj napriek tomu, že záväzok z pôžičky už neexistuje, lebo vtom čase žalovanému zaplatil najmenej 21.800 eur. Úhrada bola preukázaná príjmovými a výdavkovými pokladničnými dokladmi a poštovými poukázkami preukazujúcimi, že ku dňu podpisu Uznania dlhu zaplatil žalobca žalovanému najmenej 21.800 eur. Po podpise tejto dohody zaplatil ešte 2.000 eur. Aj v samotnom uznaní dlhu sa uvádza, že dlh vznikol na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 01.03.2012 a jej dodatkov. Správne preto prvoinštančný súd vyhodnotil túto Dohodu o uznaní dlhu za neplatnú, nakoľko v čase uznania dlhu záväzok zo zmluvy o pôžičke a jeho dodatkov už neexistoval. Z Dohody o uznaní dlhu, aj keď je tam uvedená pohľadávka z pôžičky vo výške 12.000 eur, žalovaný nepreukázal poskytnutie tejto ďalšej pôžičky. Tvrdenie o poskytnutí tejto pôžičky žalovaný v 1. rade nepreukázal písomnými dôkazmi, hoci predchádzajúce pôžičky v nižších sumách mal písomne zdokumentované. Nie je pravdivé tvrdenie žalovaného v 1. rade, že si neuplatňoval zmluvnú pokutu, nakoľko ak by to tak bolo, pôžička by bola dávno uhradená. Vo vzťahu k zmluvným úrokom uviedol, že súd prvej inštancie ich správne vyhodnotil ako neprímerane vysoký, a teda v rozpore s dobrými mravmi, vychádzajúc z údajov NBS. Namieta tvrdenie žalovaného v 1. rade ohľadom započítania jeho platieb na istinu s poukazom na Dodatok č. 3 zo dňa 31.12.2013, podľa ktorého požičaná suma predstavuje 17.100 eur (11.300 eur + 5.800 eur), z čoho vyplýva, že žalovaný v 1. rade započítaval platby žalobcu na úroky a zmluvnú pokutu, lebo vtom čase žalovanému uhradil najmenej sumu 4.800 eur. Vo vzťahu k námietke žalovaného v 1. rade o premlčaní poukázal na bod 57 odôvodnenia napadnutého rozsudku, s ktorým vyslovil jednoznačný súhlas. Premlčacia doba na uplatnenie práv žalobcu v čase podania žaloby neuplynula. Navrhol preto rozsudok potvrdiť ako vecne správny.

28. K replike žalobcu zo dňa 30.04.2020 k odvolaniu žalovaného sa tento vyjadril opätovne tak, že žalobca pri požičaní peňazí na podnikanie považoval výšku úrokov za primeranú a následne zmluvu

považoval za absolútne neplatnú a nechcel zaplatiť žiadny úrok na pôžičku, ktorá mala trvať niekoľko mesiacov a po ôsmich rokoch nie je stále splatená. Poprel akýkoľvek nátlak z jeho strany. Keďže žalobca neuhrádzal pravidelne svoj dlh, logicky sa zvyšoval o zmluvné úroky. Žalobca dlhšiu dobu podniká, preto ovláda matematiku a ak by si nebol vedomý svojho dlhu, žalovaný by ho nemohol donútiť podpísať Uznanie v takej výške. Logickým záverom je to, že dlh v čase podpisu Uznania dlhu existoval vo výške uvedenej v listine. Sedem rokov žalobca užíva jeho peniaze bez akejkoľvek náhrady alebo prospechu pre žalovaného. Pôžička je reálnym právnym úkonom a nevyžaduje žiadnu písomnú formu, preto na preukázanie jeho dlhu postačujú predložené listiny, a to dohoda o uznaní dlhu a splátok. Opätovne poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, v ktorom sa za súladné s dobrými mravmi považovali úroky vo výške 25 % v spotrebiteľskej veci, pričom v danom prípade žalobca nie je spotrebiteľom, ale podnikateľom. Považoval preto úrok za absolútne legitímny pri krátkodobých pôžičkách. Vo vzťahu k premlčaniu namietal iba možnosť preskúmať Zmluvu o pôžičke a jej dodatkov, nakoľko k plneniu dochádzalo už od roku 2012. Navrhol preto rozhodnúť tak, ako to uviedol vo svojom odvolaní, t.j. žalobu zamietnuť a priznať mu nárok na plnú náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

29. K ďalším replikám duplikám strany sporu sa vyjadril žalobca tak, že zotrvali na svojich názoroch a návrhoch.

30. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že dátum vyhlásenia rozhodnutia oznámil 20.04.2021 a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

31. Z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd prejedná vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať, nemusí byť pritom daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu SR sp zn. II. ÚS/78/05).

32. Odvolací súd uvádza, že pôvodne na strane žalovaných boli označené dva subjekty, a to žalovaný v 1. rade J. L. a ako žalovaný v 2. rade spoločnosť H. v ktorej bol žalovaný v 1. rade konateľom. V konaní bolo preukázané, že pohľadávka voči žalobcovi, žalovaný v 1. rade neplatne postúpil na žalovaného v 2. rade, preto pasívne vecne legitimovanou stranou sporu bol žalovaný v 1. rade. Konanie voči žalovanému v 2. rade bolo právoplatne ukončené zamietnutím žaloby, lebo voči tomu odvolanie nebolo podané. V odvolacom konaní tak stranami sporu ostali žalobca a pôvodne označený žalovaný v 1. rade.

33. Keďže žalovaný v odvolaní namieta nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie v napadnutom rozsudku, odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny, t.j. náležitý právny predpis alebo, ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

34. Odvolanie proti predmetnému rozsudku podal žalovaný v 1. r a to okrem výrokov III., IV. a VI., t. j. výroku, ktorým bola žaloba voči žalovanému v 1. rade v prevyšujúcej časti zamietnutá a výroku, ktorým bola žaloba voči žalovanému v 2. r. celkom zamietnutá a výroku o trovách konania vo vzťahu žalobca a žalovaný v 2.r., preto tieto výroky v zmysle ust. § 367 ods. 2 CSP nadobudli právoplatnosť.

35. Odvolací súd v prejednávanej veci má za to, že prvoinštančný súd správne vo veci rozhodol výrokmi č. I., II. a V., ktoré boli odvolaním žalovaného v 1. rade napadnuté, preto s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP sa plne stotožňuje s odôvodnením rozsudku v napadnutom rozsahu, a len na zdôraznenie správnosti, ako aj k odvolacím dôvodom uvádza nasledovné.

36. Podľa ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb., ďalej len OZ výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

37. Podľa ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

38. Podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

39. Podľa ust. § 100 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

40. Podľa § 451 ods. 1, 2 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

41. Podľa § 456 OZ, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal nemožno zistiť, musí sa vydať štátu (§ 456 OZ).

42. Podľa ust. § 558 Občianskeho zákonníka ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

43. Podľa ust. § 566 Občianskeho zákonníka veriteľ je povinný prijať aj čiastočné plnenie, ak to neodporuje dohode alebo povahe pohľadávky. Pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak.

44. Podľa ust. § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

45. Podľa ust. § 658 Občianskeho zákonníka pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky. Pri nepeňažnej pôžičke možno dojednať namiesto úrokov plnenie primeraného väčšieho množstva alebo vecí lepšej akosti, spravidla toho istého druhu.

46. V konaní bolo preukázané, že strany sporu uzavreli Zmluvu o pôžičke dňa 01.03.2012, na základe ktorej však reálne žalobca dostal od žalovaného pôžičku vo výške 10.000 eur, čo jednoznačne preukazuje príjmový pokladničný doklad tiež zo dňa 01.03.2012. Zmluva o pôžičke nemusí byť uzavretá v písomnej forme tak, ako správne to uvádza žalovaný v odvolaní, ale musí byť preukázané reálne odovzdanie sumy poskytnutej ako pôžička. V danom prípade preto správne súd prvej inštancie ustálil, že uvedenou zmluvou nebola žalobcovi poskytnutá pôžička vo výške 11.300 eur, ktorá suma sa uvádza v písomnej Zmluve o pôžičke, ale suma 10.000 eur, ktorá bola preukázaná reálne odovzdanou uvedenou sumou. Dodatkom č. 2 k Zmluve o pôžičke bola posunutá splatnosť pôžičky do 30.09.2013 a dodatkom č. 3 k Zmluve o pôžičke zo dňa 15.07.2013 bola žalobcovi žalovaným poskytnutá ďalšia pôžička vo výške 5.800 eur, ktorú sa zaviazal vrátiť do 31.12.2013. Vo vzťahu k Dohode o uznaní dlhu a splátok zo dňa 21.11.2016 odvolací súd rovnako, ako súd prvej inštancie uvádza, že v konaní bolo preukázané, že ku dňu 21.11.2016 už žalobca vo vzťahu k žalovanému žiaden dlh nemal.

47. K inštitútu uznania dlhu odvolací súd uvádza, že ide o zabezpečovací prostriedok upravený v Občianskom zákonníku. Jeho dôsledkom nie je vznik nového záväzkového vzťahu, ale v podstate ním dochádza k zastaveniu plynutia premlčacej doby a namiesto nej, dňom uznania, začína plynúť nová 10 ročná premlčacia doba v zmysle § 110 ods. 1 OZ. Uznanie dlhu má aj procesný dôsledok, a to, že ním dochádza k preneseniu dôkazného bremena z veriteľa na dlžníka, ktorého v prípade súdneho konania

zaťažuje dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať, že v čase uznania dlhu dlh netrval. Musí ísť o písomné uznanie dlhu, inak by išlo o absolútnu jeho neplatnosť. Z hľadiska obsahových náležitostí musí obsahovať označenie oprávnenej osoby, t.j. veriteľa, označenie povinnej osoby, t.j. dlžníka, určenie dôvodu dlhu (spravidla jeho právne kvalifikovanie, napr. pôžička zo dňa), uvedenie výšky dlhu a skutočnosti, z ktorých vyplýva vedomosť (pripravenosť plniť) dlžníka o svojej povinnosti. Uznanie dlhu je jednostranným právnym úkonom dlžníka adresovaným veriteľovi, ktorý možno urobiť až po tom, čo dlh vznikol. Prítom uznanie dlhu zakladá jednoduchú domnienku, podľa ktorej sa má za to, že záväzok v čase uznania trval, čo znamená, že dôkazné bremeno na neexistencii záväzku spočíva na dlžníkovi (viď rozhodnutie NS ČR sp. zn. 23Cdo/2441/2020).

48. Uznanie dlhu je teda právny prostriedkom na zabezpečenie záväzkov, ktoré plní tým, že zakladá právnu domnienku existencie dlhu v čase uznania. Uznaním dlhu teda ani nezaničí pôvodný záväzok dlžníka, ani nevzniká nový záväzok; jeho právny následok spočíva v tom, že sa ním dá vyvrátiť právna domnienka, že uznaný dlh (čo do dôvodu a výšky) tu bol v čase, keď k uznaniu došlo. Ide o jednoduchú právnu domnienku, vyplývajúcu najmä z toho, že dlh sa v občianskom súdnom konaní čo do dôvodu a výšky považuje (so zreteľom k dobe, keď k uznaniu došlo) za zabezpečený, iba že by dlžník preukázal, že úplne alebo čiastočne dlh nevznikol, bol splnený alebo inak zanikol. V uvedenom zmysle prechádza bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno o dlhu a jeho výšky z veriteľa na dlžníka (viď rozhodnutie NS ČR sp. zn. 21Cdo/4228/2009).

49. K platnosti právneho úkonu uznania dlhu, okrem písomnej formy a všeobecných náležitostí predpísaných pre právne úkony je potrebné, aby dlžník vyjadril prísľub zaplatiť dlh, uviedol dôvod jeho vzniku a výšku v akom dlh uznáva. K tomu treba dodať, že ak viacerí dlžníci (napr. fyzická osoba a právnická osoba, ktorej spoločníkom a konateľom je rovnaká fyzická osoba) majú voči veriteľovi niekoľko dlhov (ako tomu bolo v posudzovanej veci) a teda uznávajú viac dlhov, musí byť nepochybne určené, ktoré jednotlivé dlhy jednotliví dlžníci, čo do dôvodu a výšky uznávajú a sľubujú zaplatiť. Za uznanie dlhu však nemožno považovať len vyjadrenie viacerých dlžníkov (ich zástupcu) v tom zmysle, že prevzali celkovo určitú sumu peňazí, koľko z nej celkove uhradili a že zvyšok v dohľadnej dobe vrátia (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR z 27. októbra 2010, sp. zn. 4 Cdo 116/2009)

50. Ak uznanie dlhu založilo vyvrátiiteľnú domnienku, podľa ktorej sa má za to, že záväzok v dobe uznania trval, potom v konaní, v ktorom sa veriteľ domáha splnenia tohoto záväzku, spočíva dôkazné bremeno ohľadom neexistencie záväzku na dlžníkovi. Na uplatniteľnosti tohoto záveru potom nič nemení ani skutočnosť, že predmetom konania nie je splnenie hlavného záväzku, ktorý bol uznaný, ale splnenie záväzku na úhradu zmluvnej pokuty, ktorou bolo riadne splnenie hlavného záväzku zabezpečené.

51. V niektorých prípadoch zákon nerobí existenciu pohľadávky podmienkou (predpokladom) právneho úkonu, ktorý sa k nej vzťahuje. Tak tomu je aj v prípade neexistencie uznaného dlhu (záväzku), ktorá nerobí právny úkon uznania dlhu (záväzku) neplatným, nakoľko v dôsledku konštrukcie vyvrátiiteľnej právnej domnienky (§ 558 OZ, § 323 OBZ) spočíva dôkazné bremeno ohľadom neexistencie dlhu na dlžníkovi (viď rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 9. decembra 2004, sp. zn. 32 Odo 453/2004)

52. Vzhľadom na vykonané dokazovanie aj podľa názoru odvolacieho súdu žalobca preukázal, že ku dňu uzavretia Dohody o uznaní dlhu a splátok zo dňa 21.11.2016, uvedeného dňa žalobca už nemal voči žalovanému žiaden dlh. Od 02.04.2012 do 23.08.2016 žalobca vydokladoval, že žalovanému uhradil sumu 20.600 eur. Keď v konaní bolo preukázané, že žalovaný reálne odovzdal ako pôžičku žalobcovi sumu 15.800 eur, z uvedeného je evidentné, že do 23.08.2016 žalovanému žalobca uhradil viac ako reálne mu bola poskytnutá pôžička. Tento záver vyplýva z toho, že súdom prvej inštancie bolo správne vyhodnotené, že úroky dohodnuté v zmluvách o pôžičke vo výške 1,7 % mesačne, čo je 20,4 % ročne jednak neboli určito dohodnuté a jednak ich prípadná výška 20,4 % by bola v rozpore s dobrými mravmi, keď podľa údajov z Národnej banky Slovenska, prekročovali až trojnásobne výšku ňou stanovenú. Za daného stavu žalobca nebol povinný žalovanému uhrádzať žiadne úroky, ktoré boli vyhodnotené ako rozporné s dobrými mravmi.

53. Bezdôvodné obohatenie je v právnej civilnej teórii vymedzené na jednej strane ako záväzok, obsahom ktorého je povinnosť subjektu, ktorý sa na úkor iného bezdôvodne obohatil, takéto obohatenie vydať, a na druhej strane ako právo toho, na úkor tohto bezdôvodného obohatenia vzniklo na jeho vydanie. V ust. § 451 ods. 2 OZ sú upravené okolnosti, za ktorých tá - ktorá forma bezdôvodného obohatenia

vzniká. Úlohou súdu preto je zisťovať, či objektívne došlo k niektorej zo skutočností vymedzených v § 451 ods. 2 OZ a či ten, kto sa domáha nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia má aktívnu vecnú legitímáciu na uplatnenie tohto práva. V súvislosti s posúdením uplatneného práva na vrátenie bezdôvodného obohatenia v prípade plnenia bez právneho dôvodu je nevyhnutné vymedziť, či došlo k plneniu bez právneho dôvodu, čo súd prvej inštancie aj správne ustálil, že v danej veci na strane žalovaného nebol právny dôvod na prijatie plnenia od žalobcu nad sumu poskytnutej pôžičky. Z dôvodu, že predmetná Zmluva o pôžičke, jej Dodatky a následne Zmluva o uznaní dlhu, správne boli vyhodnotené za neplatné v ustanoveniach okrem preukázanej výšky požičanej sumy v rozsahu 15.700 eur, preto iné nároky boli správne vyhodnotené ako neoprávnené. Preto bolo správne ustáliť, že ak žalobca uhradil žalovanému o 2.000 eur viac, ako mu tento poskytol na pôžičkách, na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu na úrok žalobcu v priznanej sume 2.000 eur. Odvolací súd len poznamenáva, že žalovaný poskytol žalobcovi sumu 15.700 eur, žalobca mu uhradil do 23.06.2016 sumu 20.600 eur, čo je viac, ako mal povinnosť. Za obdobie od 07.03.2017 do 14.07.2017 žalobca poukázal žalovanému ešte sumu 2.000 eur, ktorej vrátenie je predmetom tohto konania, ako vydanie bezdôvodného obohatenia.

54. K odvolacím námietkam žalovaného odvolací súd ešte uvádza, že považuje za nedôvodnú námietku týkajúcu sa tvrdenia, že súd prvej inštancie vo veci rozhodol dňa 30.01.2020, ale rozsudok bol vyexpedovaný až v marci 2020. Z obsahu spisu, a to zo Žiadosti o predĺženie lehoty na napísanie rozsudku v predmetnej veci vyplýva, že zákonná sudkyňa požiadala v zmysle ust. § 223 ods. 3 CSP o predĺženie lehoty na napísanie rozsudku, pričom táto lehota bola predĺžená do 15.03.2020. Ani ďalšia odvolacia námietka týkajúca sa toho, že súd prvej inštancie mal využiť moderačné právo na zníženie úroku dohodnutého stranami sporu nie je opodstatnená, preto odvolací súd ju vyhodnotil ako nedôvodnú námietku. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie sa stotožňuje s názorom, že úroky dohodnuté v zmluve o pôžičke a jej dodatkoch neboli jasne a určite uvedené a aj výška ročného úroku 20,4 % by bola v rozpore s dobrými mravmi z dôvodov vyššie uvedených (prevyšujúcich trojnásobok priemernej úrokovej miery určenej Národnou bankou Slovenska). Preto poukaz na iné rozhodnutie Krajského súdu v Prešove v danej veci nie je aplikovateľný. K tvrdeniu, že súd prvej inštancie nezohľadnil zmluvnú pokutu odvolací súd uvádza, že žalovaný vo viacerých svojich podaniach uviedol, že zmluvnú pokutu si vo vzťahu k žalobcovi neuplatňoval. Nebolo preto dôvodné sa tým zaoberať. Vo vzťahu k žalovaným tvrdenému premlčaniu možnosti preskúmať Zmluvu o pôžičke s jej Dodatkami odvolací súd uvádza, že ustanovenia Občianskeho zákonníka v § 100 a nasledujúcich, nepojednávajú o plynutí premlčacej doby na preskúmanie právnych úkonov ako takých. Premlčanie sa vzťahuje na majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva, vyplývajúce z konkrétnych právnych úkonov. Právne úkony ako také sa však nepremičujú. Vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa právneho úkonu Dohody o uznaní dlhu a splátok zo dňa 21.11.2016 už odvolací súd zaujal svoje stanovisko vyššie, a to so záverom, že žalobca v konaní preukázal, že ku dňu 15.11.2016 dlh voči žalovanému v 1. rade nemal, preto táto Dohoda ako zabezpečovací inštitút, (nie ako úkon nahrádzajúci pôvodnú zmluvu o pôžičke s jej dodatkami, ako to nesprávne interpretuje žalovaný), nie je dôvodom na zamietnutie žaloby.

55. Odvolací súd ešte dodáva, že je irelevantné, či žalobca peniaze poskytnuté mu žalovaným ako pôžička použil na osobnú potrebu alebo v súvislosti aj s jeho podnikaním. Je si treba uvedomiť, že žalovaný nie je podnikateľom v oblasti poskytovania pôžičiek, preto aj jeho prípadné porovnanie výšky úroku s úrokmi, ktoré poskytovali peňažné ústavy, a to najmä nebankové, nie je na mieste. Žalovaný totiž, ak nemá oprávnenie poskytovať pôžičky (čo v konaní nebolo zistené aby mal), prípadné jeho opakované takéto konanie by mohlo byť vyhodnotené ako nepovolené podnikanie. Spoločnosti, ktoré podnikajú v oblasti poskytovania pôžičiek, resp. úverov, zo svojho zisku odvádzajú štátu daň. V konaní nebolo preukázané, aby žalovaný mal oprávnenie poskytovať pôžičky inak ako v zmysle ust. § 657 a § 658 OZ. Zákon pripúšťa v zmysle § 658 ods. 1 OZ možnosť pri peňažnej pôžičke dohodnúť úroky, čo by odplatu za užívanie požičanej istiny. Úrokový právny vzťah môže vzniknúť len vtedy, ak bol medzi účastníkmi platne založený hlavný peňažný záväzkový právny vzťah a ak sa tak účastníci zmluvy dohodli. Ak tak neurobili, je zmluva o pôžičke bezodplatná. Prípadná neurčitosť dohody o odplate za poskytnutú pôžičku nemôže spôsobiť neplatnosť (celého) právneho úkonu. Neurčitosť dojednania ohľadom dohodnutých úrokov môže byť dôvodom neplatnosti len tej časti právneho úkonu, ktorá sa dohodnutých úrokov týka a nie neplatnosti právneho úkonu v celom rozsahu (viď rozhodnutie NS ČR sp. zn. 33Cdo/4322/2007).

56. Odvolací súd preto má za to, že Zmluva o pôžičke uzavretá žalobcom a pôvodne označeným žalovaným v 1. rade je platnou zmluvou, avšak v dôsledku neurčitosti dohody o úrokoch je neplatnou

iba táto časť dohodnutej odplaty. Preto žalobca mal povinnosť žalovanému vrátiť iba sumu skutočne mu poskytnutú žalovaným, a preto navyše uhradené sumy predstavujú bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného, ktoré mu bolo uložené vydať žalobcovi.

57. Žalovaný (pôvodne označený ako v 1. Rade) odvolanie smeroval aj proti II. výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd určil, že neexistuje pohľadávka žalovaného v 1. rade voči žalobcovi vyplývajúca zo Zmluvy o pôžičke zo dňa 01.03.2012 a jej Dodatkov č. 2 a 3, odvolací súd má za to, že bolo na mieste vyhovieť žalobe aj v tomto smere. Keďže žalovaný v 1. rade začal realizovať záložné právo zriadené Zmluvou o záložnom práve zo dňa 01.03.2012, na strane žalobcu existoval naliehavý právny záujem na takomto určení. Tiež v konaní bolo preukázané, že všetky nároky vyplývajúce zo Zmluvy o pôžičke zo dňa 01.03.2012 a jej Dodatkov č. 2 a 3 žalobca vo vzťahu k žalovanému splnil.

58. Správne mu výroku vo veci samej zodpovedal aj správny výrok V., ktorým bol žalobcovi voči žalovanému v 1. rade priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o ich výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Neúspech žalobcu vo vzťahu k žalovanému v 1. rade o zamietnutí žaloby v časti o zaplatenie úrokov z omeškania z konkrétnych súm a za konkrétne obdobie aj odvolací súd považoval za neúspech v nepatrnej časti konania, preto bolo na mieste žalobcovi priznať plnú náhradu trov prvoinštančného konania

59. Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutých výrokoch I., II. a V. postupom podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

60. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté postupom podľa § 396 ods. 1 CSP, v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi bola priznaná plná náhrada trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalovanému s tým, že o ich výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník po právoplatnosti tohto rozhodnutia podľa § 262 ods. 1, 2 CSP.

61. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).